

<p style="text-align: center;">ชื่อหัวข้อภูมิปัญญา การทำเบ็ดตกปลา สถานที่ บ้านผักหวาน ตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น</p>		
ข้อมูลเจ้าของภูมิปัญญา		
ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	คุณพ่อสวาท สุดสงคราม	
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 168 หมู่ที่ 2 บ้านผักหวาน ตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น	
อาชีพ	ทำนา อายุการศึกษาภูมิปัญญา .....32.....ปี	
ชื่อภูมิปัญญา การทำเบ็ดตกปลา		
ประวัติข้อมูลภูมิปัญญา		
<p>ปลา เป็นอาหารของคนทุกหย่อมหญ้า เป็นอาหารที่มีประโยชน์สำหรับร่างกายของมนุษย์ แต่เนื่องจากปลาอาศัยอยู่ในน้ำ ซึ่งไม่สามารถจับมาประกอบอาหารได้โดยง่าย จึงเป็นที่มาของการค้นหาวิธีการหาปลาที่หลากหลายวิธีการ ซึ่งวิธีการหนึ่งคือ การทำเบ็ดตกปลา</p> <p>การทำเบ็ดตกปลา เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนอีสานที่สืบทอดกันมาตั้งแต่เนิ่นนาน จากรุ่นสู่รุ่นเพื่อหาปลาประกอบอาหารและสำหรับคุณพ่อสวาท สุดสงคราม ก็เป็นหนึ่งในผู้สืบทอดภูมิปัญญานั้นจากคุณพ่อไ้ สุดสงคราม ซึ่งได้รักษาภูมิปัญญาไว้เพื่อเป็นการอนุรักษ์และการหาปลาเพื่อประกอบอาหาร ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้อีกทางหนึ่ง โดยในเวลาว่างหลังจากการทำไร่ ทำนา ก็จะทำเบ็ดเพื่อจะนำไปใส่ตามลำห้วยหรือท้องนา</p>		
กำหนดความรู้/แสวงหาความรู้ (ภายใน/ภายนอก)		
<p>คุณพ่อสวาท สุดสงคราม เนื่องจากในสมัยก่อนที่ยังหนุ่มๆ เป็นบุคคลที่มีความอยากรู้ อยากเห็น ชอบสังเกต ภูมิปัญญาต่างๆที่ผู้เฒ่า ผู้แก่ทำเช่นการสานตะกร้า การสานแห การสานเป็ด เมื่อท่านสังเกตดูวิธีการทำแล้วท่านเล่าว่า ท่านจะนำวิธีการต่างๆเหล่านั้นมาฝึกทำก่อน เมื่อทำไม่ได้แล้วก็ไปดูและฝึกกับผู้เฒ่า ผู้แก่เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งวิธีการทำงานเหล่านั้น</p> <p>และการทำเบ็ดก็เช่นเดียวกัน ก่อนการทำเบ็ดของท่านเกิดจากการสังเกตผู้ที่เคยทำมาก่อนศึกษาวิธีการทำอย่างจริงจัง แล้วค่อยนำวิธีการทำเบ็ดมาฝึกปฏิบัติท่ามกลางความดูแลของคุณพ่อไ้ สุดสงคราม ผู้คอยฝึกและให้คำแนะนำวิธีการทำเบ็ดที่ถูกวิธี และฝึกไปเรื่อยๆ จนเกิดความชำนาญและพัฒนาการทำคันเบ็ดมาเรื่อยๆ ซึ่งถ้าทำไม่ถูกวิธีการปลาก็จะไม่มากินเหยื่อที่เราใช้ล่อได้เช่นกัน</p>		

การสร้างความรู้ (ขั้นตอน/วิธีการการสร้างภูมิปัญญา)

วัสดุอุปกรณ์ในการทำเบ็ดตกปลา

1. ด้ายในร่อนขาว รัง
2. ไม้ไผ่
3. ดวงเบ็ด
4. มีด
5. ไฟแช็ก

ภาพประกอบวัสดุอุปกรณ์การสานแห

	ด้ายในร่อน
	ไม้ไผ่
	ดวงเบ็ด
	มีด

	<p>ไฟแช็ก</p>	
<p>ขั้นตอนการทำเบ็ดตกปลา</p> <p>ขั้นตอนที่ 1 : การผ่าไม้ไผ่</p> <p>ผ่าไม้ไผ่ออกเป็นซีกๆ แต่ละซีกกว้างประมาณ 5 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 70 เซนติเมตรหรือตามความเหมาะสม</p>		
<p>ขั้นที่ 2. การเหลาไม้ไผ่</p> <p>เมื่อผ่าไม้ไผ่เป็นซีกๆแล้วก็นำไม้ไผ่ไปเหลา เพื่อทำคันเบ็ด สำหรับการเหลาจะเหลาเฉพาะทางฝั่งเนื้อไม้เท่านั้น จะไม่เหลาบริเวณผิวไม้เพื่อป้องกันการหักของคันเบ็ด จะเหลาให้ไม้ไผ่เรียบหรือจนกว่าจะได้คันเบ็ดที่ต้องการ</p>		

ขั้นที่ 3.การยักเคาเบ็ด (ภาษาอีสาน)

หลังจากที่เหลาไม้ไผ่เสร็จแล้ว ใช้เชือกไนรอนผูกติดกับคันเบ็ดบริเวณตรงกลางระหว่างปล้องไม้ไผ่ทั้งสองข้อ หรือตามความเหมาะสม ในกรณีของคุณพ่อสวาท จะใช้ผูกบริเวณข้อไม้ไผ่เพื่อป้องกันการรูดของด้ายไนรอน

ขั้นที่ 4 การมัดดวงเบ็ด

ใช้มือจับบริเวณตรงดวงเบ็ด แล้วใช้เชือกหมุนรอบเบ็ดประมาณ 3 – 5 ครั้ง แล้วก็ดึงรอดหัวเบ็ดก็จะได้สายเบ็ด

ขั้นที่ 5 การมัดสายเบ็ด

หลังจากมัดสายเบ็ดแล้วก็นำเบ็ดไปคล้อยใส่เคาเบ็ดแล้วนำปลายเชือกไปผูกติดตรงปลายคันเบ็ดเพื่อยึดเบ็ดติดกับคันเบ็ด

ลักษณะเบ็ดที่สมบูรณ์พร้อมใช้งาน

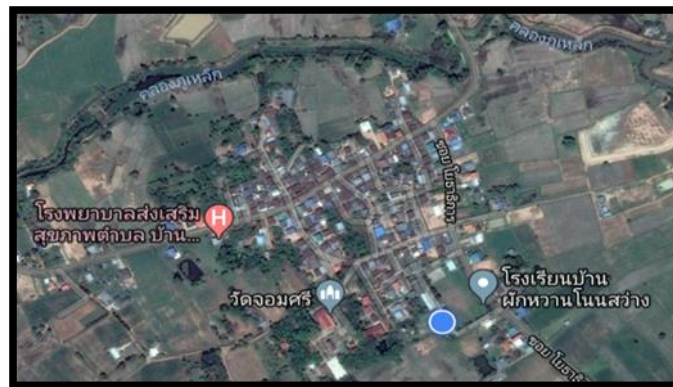
การจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ (การจดจำ/เอกสาร/ฐานข้อมูล)

หลังจากที่คุณพ่อสวาท สดสงคราม เก็บกู้เบ็ดที่ใส่ไว้ในลำห้วยหรือตามท้องไร่ปลายนาแล้วก็จะไปทำความสะอาดและเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีพร้อมทั้งตรวจสอบและซ่อมแซมเบ็ดที่ชำรุดอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการจดจำภูมิปัญญาเหล่านี้ได้ซึมซับผ่านประสบการณ์ที่ยาวนานทำให้จำวิธีการ ขั้นตอนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

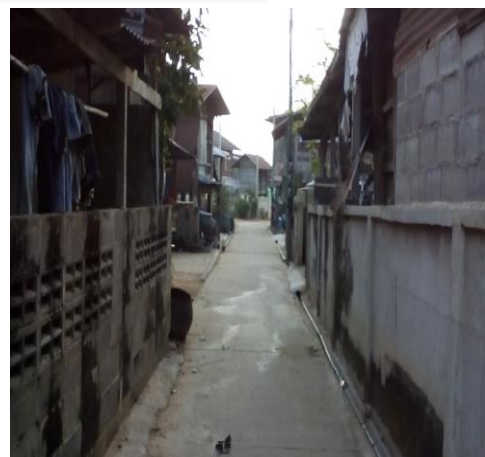
การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (ซึมซับไว้กับตนเอง หรือ เผยความรู้ให้แก่องค์กร)

การถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำคันเบ็ดตกปลา คุณพ่อจะถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำคันคันเบ็ดตกปลาให้กับทุกคนโดยไม่หวงวิชา ใครอยากได้ก็สามารถมาเรียนรู้ได้เลย ซึ่งก็มีหลายคนที่มาว่าเรียนการทำเบ็ดตกปลากับท่าน ทำให้ภูมิปัญญาเหล่านี้ยังคงอยู่สืบต่อไปได้อีกหลายชั่วอายุคนเลยทีเดียว และจะเป็นประโยชน์ในการจับปลาได้อีกวิธีการหนึ่ง

พิกัด (สถานที่)

บ้านคุณพ่อสวาท สดสงคราม

ทางเข้าบ้านคุณพ่อสวาท สดสงคราม

ข้อมูลผู้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปีการศึกษา 2560		
ชื่อผู้ศึกษา	นายวีระยุทธ สดสงคราม	
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) รุ่น 4	
รายวิชา	ความเป็นครู (800 5201)	
เน้นศึกษา	ครูกับการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	
คณะ	ศึกษาศาสตร์	
สถานที่ศึกษา	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านผักหวานโนนสว่าง	
อาจารย์ผู้สอน		
1	รองศาสตราจารย์ สำเร็จ คำโสม (ครูภูมิปัญญาไทย, ศิลปินมรดกอีสาน)	
2	อาจารย์ ดร.พา อักษรเสื่อ	
3	อาจารย์ ดร.ธีรภัทร โคตรบรรเทา	
4	อาจารย์ สุชาดา ลดาวัลย์	
5	อาจารย์ อัจฉริยะ วงษ์คำขาว	
6	อาจารย์ บุญจันทร์ เพชรเมืองเลย	